

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-1242

No. 240. — Štev. 240.

NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 13, 1936—TOREK, 13. OKTOBRA, 1936

Volume XLIV. — Letnik XLIV.

RUSIJA POŠILJA V ŠPANJO ŽIVEŽ IN OBLEKO

**ŽELEZNI OBROČ OKROG GLAVNEGA
MESTA SE BOLJ IN BOLJ ZOŽUJE;
ARANJUEZ BO KMALU PADEL**

Fašisti skušajo pregnati vladne čete z Leon prelaza. — Zavzeli so zopet nekaj mest. — Vladne čete prireajo protinapade. — Zavzele so Siguenzo. — Boljševiški listi objavljajo ostre članke.

MADRID, Španija, 12. oktobra. — General Francisco Franco je v nedeljo pričel svoje že dolgo nameravane splošno prodiranje proti Madridu. Napad so pričeli aeroplani.

Iz Toleda je odletelo več aeroplanov proti severu ter so s strojnimi obstreljevali vladne vrste.

Središče napada je bilo v bližini Oliasa. Tam je bilo zbranih na tisoče republikanskih vojakov. S protinapadom pri San Martin de Valdeiglesias pa so vladne čete ustavile prodiranje fašistov.

HENDAYE, Francija, 12. oktobra. — Asturski rudarji, katerim poveljuje general Pana, in ki se v bojih mesto strojnic in pušk poslužujejo dinamičnih bomb in granat, so prodrli dalje proti sredini Ovieda ter pokončali ostanke upornih braniteljev pod generalom Miguelom Arando.

Od 2500 mož posadke jih je ostalo samo še kakih 800.

Trije rudarji so naložili oklopni avtomobil s poltone dinamita in ga naglo zapeljali pred staro vojašnico, kjer so bili utaborjeni uporniki. Zidovje se je porušilo, postojanke strojnic so bile razbite in trije rudarji so bili raztrgani na kose.

Vladne čete so v nedeljo zopet zavzele mesto Siguenza, 70 milj severo-vzhodno od Madrida in odbile protinapad fašistov, ki so imeli težke izgube.

Kot pravi fašistično radio poročilo iz Salamanca, kamor je general Franco prestavil svoj glavni stan iz Burgosa, je republikansko poveljstvo poslalo v Siguenzo močne vojaške oddelke z juga, kjer so bile vsled tega vladne črte oslabiljene in fašisti stalno prodirajo dalje.

Pod zaščito artilerijskega ognja se fašisti polagoma, toda neprestano bližajo Aranjuezu, kjer je važno železniško križišče 28 milj južno od Madrida. Madridska vlada priznava, da so uporniki razdejali železnico ne daleč od Aranjueza in da je bil promet ustavljen, toda zveza med Madridom in Alicantijem ni bila pretrgana.

MOSKVA, Rusija, 12. oktobra. — Da ruska vlada ne bo trpela zavlačevanja nevmesevalnega odbora v Londonu, je razvidno iz ostrih člankov v "Pravdi" in "Izvestijh".

Oba lista izražata svoje razočaranje, ker odbor ni ostreje nastopil proti zastopnikom Italije, Nemčije in Portugalske, ki nemoteno kršijo nevmesevalno pogodbo in še dalje podpirajo španske upornike.

"Pravda" pravi, da odbor s tem naravnost pomaga vsem onim državam, ki zalagajo španske upornike z orožjem in aeroplani.

Kaj namerava sovjetska vlada ukreniti, ako se izkaže, da je nevmesevalna pogodba brez vsake veljave, ne more nikdo vedeti. 7. oktobra je ruska vlada odboru sporočila, da je nevmesevalna pogodba ne bo več vezala, ako Italija, Nemčija in Portugalska takoj ne prenehajo podpirati upornikov. In kot izgleda, Rusija trdno stoji pri svojem ultimatumu.

Iz Odese je odpeljal četrti parnik z živežem, ki je bil kupljen z denarjem, ki so ga nabrali ruski delavci. Tega denarja je že bilo nabranega 26,000,000 rubljev. Živež je namenjen za družine španskih delavcev, ki se bore proti fašistom.

"Najhuje je prestano" — pravi Roosevelt

POSNEMOVALCI DILLINGERJA SO POBEGNILI

Trije morilci so premagali šerifa in pobegnili iz kaznilnice. — Se bahajo, da bodo prekosili Johna Dillingerja.

GREENFELD, Ind., 12. okt. — Trije ujetniki, ki so čakali na sodbo zaradi umora nekega policista, so premagali šerifa in pobegnili iz kaznilnice v Hancock okraju, kjer so čakali na sodnijsko obravnavo. Ujetniki so se bahali, da bodo s svojo drznostjo še prekosili zloglasnega roparskega morilca Johna Dillingerja.

Pri svojem begu so se poslužili avtomobila nekega meščana, ki je prišel šerifu na pomoč, ko se je z kaznjenci ruval na ulici pred kaznilnico. Kaznjenci so se odpeljali v smeri proti Indianapolisu. Policija je vse ceste takoj zasedla, toda kaznjenci so najbrže zbežali v gozdove.

Kaznjenci, 25 - letni Alfred Brady, 29-letni James Dahlover in 20-letni Clarence L. Shafer, katerih nobeden ne meri nad 5 čevljev in 6 palcev, so le lahko oblečeni in brez denarja.

Ze nekaj časa je bilo v kaznilnici govorjeno, da nameravajo kaznjenci pobegniti in je šerif Clarence Watson naprosil sodnika, da bi mu dovolil kaznjence prepeljati v kako drugo, varnejšo kaznilnico, toda sodnik mu je odgovoril, da je kaj takega dovoljeno samo za slučaj nevarnosti kakoga nasilja.

Ko je Watson odprl vrata na hodnik, kjer se nahajajo celice, je Brady, ki se je po zajtrku z drugimi kaznjenci izprehajal po hodniku, takoj skočil nanj. Ko se je šerif ruval z Bradyjem, ka je Dahlover udaril z železno palico po glavi. Isti trenutek se je vrgel nanj tudi Shafer. Dahlover je nato skočil v šerifovo pisarno in je pograbil revolver, ki je ležal na basan na pisalni mizi.

Medtem pa so se šerif, Brady in Shafer valjali po celim hodniku in se pruruvali na ulico, ko se je Edgar D. Ridlen s svojo ženo ravno pripeljal z avtomobilom. Ridlen je takoj prikočil šerifu na pomoč. Dahlover je na Ridlena oddal tri strele, toda mu je prestrelil samo suknjo. Nato so kaznjenci skočili v Ridlenov avtomobil in se odpeljali.

Advertise in
"Glas" Naroda"

MADRID, Španija, 12. oktobra. — Za obrambo glavnega mesta je bila postavljena vojaška junta pod imenom "Madrid Junta Defensa", čije namen je voditi obrambo mesta. Ta junta pa bo najbrže tudi prevzela celo vlado.

TAJFUN NA FILIPINIH

Na Luzon otoku je bilo ubitih 50 ljudi. — Pogrešajo 500 moških, žensk in otrok. — Uničene so bile vasi in polja.

MANILA, Filipini, 12. oktobra. — Kolikor je razvidno iz pomanjkljivih poročil, je bilo v strahovitem tajfunu, ki je dva dni divjal na otoku Luzon, ubitih najmanj 50 oseb. Toda pogrešajo jih še nad 500. Najmanj 400 mož, žena in otrok je odnesla voda reke Pampagnas, ki je na svojem toku skozi provinco Nueva Ecija proti Manilskemu zalivu na več krajih zalila nižje kraje ter preplavila najmanj pet vasi.

Tudi mnogo drugih rek je prestopilo svoje bregove. Divji valovi so porušili več sto hiš — 20 hiš samo v Cabanatuanu — in uničili polja. Koliko sta vihar in voda napravila škode med živino, ni znano.

V omenjeni provinci so do sedaj našli 47 mrtičev. V provinci Camarines Norte, vzhodno in južno od glavnega mesta, so v tajfunu izgubile življenje tri osebe. V že imenovanem mestu Canabatuani in v sosednem kraju Santa Rosa je bilo posebno veliko človeških žrtev.

V dolini Pampanaa je vihar neprenehoma divjal 40 ur. V krajih Arayat, San Simon, Candaba, San Luis in Apakit je najbrže tudi mnogo ljudi mrtvih. Vsi ti kraji so popolnoma odrezani od drugih krajev in predno bo mogoče dobiti od tam natančna poročila, bo vzelo še nekaj dni.

STAVKA V SIRIJI

BEIRUT, Sirija, 10. okt. — V Damasku je danes zastavkalo 30,000 industrijskih delavcev. Zahtevajo višje mezdre ter priznanje strokovne organizacije. Stavkarji, ki so kristjani in mohamedanci, pravijo, da so se z zmanjšanjem vrednosti franka tudi njihovi dohodki znatno zmanjšali.

V Damasku ne izbaja noben časopis. Oblasti se boje, da se bo stavka razširila po vsej Siriji.

BOLŠEVIŠKA RADIO - ODDAJNA POSTAJA

DUNAJ, Avstrija, 11. okt. — Oblasti so izsledile v tukajšnjem mestu komunistično radio - oddajno postajo, po kateri so komunistični agitatorji razširjali svoje ideje. Pet oseb je bilo aretiranih.

IZBOLJŠANJE V TOVARNAH IN NA FARMAH

Povečani dohodki farmerjev so koristili tovarnam. — Industrijski izdelki so poskočili za 60 odstotkov.

WASHINGTON, D. C., 12. oktobra. — Izvedenci poljedeljskega urada naznanjajo, da so natančno dognali odnose med množino denarja, ki so ga prejeli farmerji in med množino blaga, ki je bilo po železnici poslano v poljedeljske kraje.

Po dveletnem proučevanju razvoja pošiljanja blaga v 16 industrijskih državah so izvedenci dognali, da teče pošiljanje blaga vspešno s povečanimi dohodki farmerjev.

Pošiljanje blaga iz industrijskih držav se je po teh podatkih od leta 1932 pa do 1935 povečalo za 60 odstotkov, na drugi strani pa so se farmerski dohodki v istem času povečali za 64 odstotkov.

Vodja AAA urada H. R. Tolley, ki je s tem proučevanjem pričel leta 1934, pravi, da je sedaj dokazano, da se z večjimi dohodki farmerjev pomnože tudi industrijski izdelki.

DRUŽINSKA TRAGEDIJA

Ustrelil je očeta, mater, sestro, nato pa še samega sebe. — Predno se je ustrelil, je še zažgal hlev.

CYRSTAL SPRINGS, Mich., 12. oktobra. — George Oja, 25 let stari sin farmerja, je iz neznanega vzroka ustrelil svojega očeta, mater in svojo 23 let staro sestro. Predno je še sam sebe ustrelil, je zažgal hlev. Farma se nahaja nedaleč od Amasa, Mich. V hlevu je zgorelo 23 krav in konj.

Družina je najbrže zašla v denarne težkoče, tako je saj razvidno iz lista, na katerega je sin napisal, da se je naveličal življenja.

Ko so sosede zagledali ogenj, so naglo prihiteli in našli štiri trupla. Oče Maki Oja je ležal v obehnici, mati je ležala v postelji, sestra Lulu pa v spalnici, sin pa je ležal na potu pred hišo in poleg njega revolver in omenjeni list.

Na listu je bilo napisano: "Nisem popolnoma zdrav in sem se naveličal življenja. Okraj more imeti posestvo za pokritje pogrebniških stroškov. Očetovo zavarovalnico naj dobi njegova teta v Ewen, Mich."

VSLED BOLJŠEGA GOSPODARSTVA JE VALUTA NA ZDRAVI PODLAGI

DENVER, Colo., 12. oktobra. — Ko je danes govoril tukaj predsednik Roosevelt, ga je poslušalo nad 45,000 ljudi, ki so se že več ur pred njegovim prihodom zbrali pred državnim Kapitolom. V svojem govoru je poudarjal, da je dežela najhuje prestala in da je bil ves denar, ki ga je izdala vlada, izdan za izboljšanje ameriškega gospodarstva.

MUSSOLINI SE PRIPRAVLJA NA VOJNO

Najnovejše ducejeve odredbe so naperjene proti štirim državam. — Munijske tovarne bodo obratovalle s polno paro. — Nad 7 milijonov dolarjev za nova letališča.

RIM, Italija, 12. okt. — Kljubovaje angleški premoči na morju in ruski moči na suhem, je Mussolini odredil velike vojaške priprave.

Kabinetu, ki je odobril njegove odredbe, ni omenil sovražnikov, toda njegovo nepričakovano povelje za naglo oborožitev kaže, da je s tem odgovaril Rusiji, ko je zagrozila, da bo pomagala španski vladi, in Angliji, ki hoče obdržati nadoblast nad Sredozemskim morjem.

Iz te Mussolinijeve odredbe je mogoče sklepati, da bo prišla vojna mnogo prej, kot pa je sam pričakoval.

Mussolini je izdal štiri poglavne odredbe, ki imajo namen vreči ves italijanski vojaški stroj proti Franciji, Španiji, Jugoslaviji in Angliji.

Te odredbe so:

1. 1200 munijskih tovarn je prejelo povelje, da povečajo izdelek za 50 odstotkov.

2. Mornariška sila je bila povečana na 60,000 mož in štelo pilotov podvojeno. Tovarne bodo naglo gradile aeroplane, ladjedelnice pa nove bojne ladje.

3. Določenih je bilo 140 milijonov lir (okoli \$7,370,000) za nova letališča na Sardiniji, Siciliji, ob Jadranu in v dolini reke Po.

4. Postavljen je bil posvetovalni odbor za zračne zadeve pod Mussolinijevim predsedstvom.

Zgradba novih letališč ob Jadranu je Mussolinijev odgovor na prijateljstvo Anglije do Jugoslavije.

TISOČ RUDARJEV V UTAH ZASTAVKALO

SALT LAKE CITY, Utah, 10. okt. — V okolici Park City, kjer so veliki srebrni rudniki, je zastavkalo tisoč rudarjev, ker se niso obnesla pogajanja

— Posameznim državam in občinam to ni bilo mogoče, — je rekel, — ker so bile njihove blagajne skoro prazne. Ameriški denarni sistem je najmočnejši na vsem svetu. V vladnih zakladnicah je za pokritje vseh bankovev dovolj srebra in zlata.

V svojem govoru je omenil Kolumbo, ki se mu je samo zato posrečilo odkriti Ameriko, ker se ni brigal za prigrvarjanje malodušnežev, naj se vrne. — Kakor Kolumb, — je vzkliznil, — se tudi me ne bomo obrnili, ampak bomo korakali naprej po začrtani poti.

— Izrabljanje vodne sile je šele v začetnem stadiju, — je rekel predsednik. — Naš cilj bo dosežen, ko bo koristno uporabljena vsaka kapljica vode, predno bo dosegla Mehiki zaliv.

— Naša administracija je izdala ogromne vsote denarja, s katerim smo omogočili nezaposlenim zaposlenje in nakupili material, ki je bil za delo potreben. Sedaj sami lahko presodite, če je bil denar s pridom uporabljen.

— Rečem vam in pritrdili mi boste, da je najhuje prestano. Privatna podjetja sprejemajo več ljudi na delo. To pomeni, da bi treba izdati vladni manj denarja za oskrbo nezaposlenih. Pomeni pa tudi, da se bodo vladni dohodki večali, ne da bi bilo treba naložiti novih davščin. Ponavljam, kar sem rekel pred poldrugim tednom v Pittsburghu, da se bodo namreč v dveh ali treh letih vladni dohodki tako povišali in njeni izdatki tako znižali, da nam bo mogoče spraviti proračun v ravnovesje.

S KLADIVOM JE UBILA HČER

MEXICO, Me., 10. okt. — Mrs. Fenwick Fredericks je ponoči s kladivom ubila svojo 11-letno hčerko Margaret. Nato je skušala usmrtiti samo sebe, pa so ji sosede preprečili. — Najprej je udarila s sekiro 14-letno hčer Joy, pa je ni dobro zadela. Joy je pobegnila iz hiše in poklicala sosede na pomoč. Predno so prihiteli, je bila njena sestra že mrtva. Mater so oddali v bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili blaznost.

med zastopniki unije in delodajalci. Stavkarji zahtevajo osem urpi delovnik in pol dolarja več na dan. Dozdaj so zaslužili od \$3.50 do 5.50.

"Glas Naroda"
(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
Frank Bakner, President L. Benedik, Trezor

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
316 West 15th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in	Za New York za celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Doplat brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejme bivališke naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelj in praznikov

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

OBUPEN GOSPODARSKI POLOŽAJ V ZASEDENEM OZEMLJU

Težke gospodarske in socialne posledice laškega roparskega pohoda v Abesinijo se vedno ostrije izražajo v gospodarskem in socialnem življenju Italije.

Javnost od dne do dne bolj spoznava, da bodo posledice abesinske vojne resne in trajne motnje v italijanskem gospodarskem sistemu.

Že zdaj je očividno, da se bo italijansko gospodarstvo le s težavo povzpelo na pot k normalnemu položaju.

Pretežna večina industrije je več mesecev oskrbovala armado z najrazličnejšimi potrebščinami. Industrija je začela vojne prav dobro uspevala. Ko je bila pa vojna končana, je zmanjkalo za produkte potrebnih in zaželjenih tržišč.

Stroge vladne odredbe onemogočajo trgovino z inozemstvom, vsled česar se pojavlja depresija v industrijskem življenju.

Italijanskemu prebivalstvu manjka nujnih življenjskih potrebščin. Vse to je posledica sankcij, ki so zaprle Italiji tujezemska tržišča, katera bo treba znova pridobiti.

Cena živlom narašča. V zadnjih treh mesecih je narasla za 35 odstotkov navzile vsem prizadevanjem oblasti, da bi stabilizirale cene najvažnejših predmetov.

Ker ni med mezdami in cenami nobenega razmerja, je začelo nevarno vreti nad italijanskim delavstvom.

Vlada je dala aretirati več tisoč delavcev ter povišala mezde za 5 do 10 odstotkov. S tem pa ni ničesar dosegla in ni pomirila razburjenih duhov. In miru ne bo prej, dokler ne bodo cene z mezdami v ravnotežju.

En sam primer: za kilogram koruzne moke je treba pla v Italiji poldrugo lito. To je postavno določena cena.

Polenta je narodna jed po vsem severnem delu Italije. Kako naj delavec potemtakem preživi s svojim skromnim zaslužkom veliko družino?

Prebivalstva ni mogoče nasititi s frazami in mamljivimi obljubami. O tem se bo prej ali slej tudi Mussolini prepričal.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 6.50	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.25	Lir 200
\$ 7.20	Din. 300	\$ 30.00	Lir 500
\$ 11.70	Din. 500	\$ 57.00	Lir 1000
\$ 23.00	Din. 1000	\$ 112.50	Lir 2000
\$ 45.00	Din. 2000	\$ 167.50	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODYRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo vaših zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo že boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5.00	morate poslati	\$ 5.75
\$ 10.00	"	\$ 10.75
\$ 15.00	"	\$ 15.75
\$ 20.00	"	\$ 20.75
\$ 25.00	"	\$ 25.75
\$ 30.00	"	\$ 30.75
\$ 35.00	"	\$ 35.75
\$ 40.00	"	\$ 40.75
\$ 45.00	"	\$ 45.75

Prejemnik dobi v istem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRIŠTOJBINO \$1.-

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
316 WEST 15th STREET NEW YORK, N. Y.

OGLAŠUJTE V "GLAS NARODA"

VOLITVE ZA KONGRES

V ognjeviti agitaciji za predsedniške volitve dostikrat pozabljamo, da nimamo letos le volitve za predsedništvo Združenih držav, marveč tudi za kongres. Istočasno s predsednikom in podpredsednikom bomo letos izvolili 32 senatorjev Združenih držav, t. j. eno tretino senata, in vse članstvo druge zbornice kongresa, House of Representatives.

Izid kongresnih volitev more imeti ravno tako važen učinek na usodo Združenih držav kot izid predsedniških volitev. Saj predsednik, kot poglavar eksekutivne oblasti, predstavlja le eno izmed treh panog federalne vlade. Res je sicer, da predsednik določuje mnogo činov narodne politike in je zlasti v zadnjem času igral velevažno vlogo s pripravljanjem zakonodajnih predlogov, ali na vse zadnje on mora imeti podporo s strani kongresa, ako naj vresniči le del programa, na podlagi katerega je bil izvoljen. Ako predsednik nima večine v kongresu, ki bi ga podpirala — to se je že večkrat zgodilo — je neizogibna posledica, da nastane stalen konflikt med eksekutivno in zakonodajno panogo vlade.

Kako vlogo igra kongres v ameriškem političnem sistemu? Najprej je kongres ona panoga federalne vlade, ki ima zakonodajno oblast. Obe drugi panogi vlade, eksekutivna in pravosodna, sta enakovredna dela vladne trojice. Eksekutivna ima oblast, da upravlja federalne zakone in pravosodna oblast tolmači te zakone. Vsaj v enem pogledu ima ameriški kongres večjo oblast kot večina obstoječih evropskih parlamentov. Neodvisen je od drugih panog vlade: kongres ne more biti zaključen ali razpuščen od poglavarja eksekutivne oblasti, kakor na primer na Angliškem ali v Franciji, kjer predsednik republike ozioroma kralj sme odložiti zasedanje, zapustiti parlament in odrediti nove volitve. Na drugi strani federalna konstitucija (ustava) nalaga določene omejitve na oblast kongresa: predsednik ima pravico zavrniti (veto) zakon, ki ga je kongres sprejel, in vrhovno sodišče more razveljaviti zakon, ako je mnenja, da se ne strinja s konstitucijo.

Ali vzlic teh omejitev je kon-

gres mogočno zakonodajno telo, na katero se mora predsednik zanašati, da izvede svoje namere za socialne reforme in druge vladne spremembe. Da le navedemo poglavite oblasti kongresa. Isti sme napovedati vojno, nalogati davke, sklepati zakone za obrambo dežele, napravljati posojila na kredit Združenih držav, regulirati inozemsko in meddržavno trgovino, povzbujati znanstvo in umetnost, kovati denar in regulirati vrednost valute, sklepati odredbe glede naturalizacije in priseljevanja itd. V zadnjih letih se je delovanje kongresa razširilo na novo široko polje socialne oskrbe, nanašajočo se na ves narod, in to pod določbo konstitucije, ki daje kongresu pravico, da sme vzakoniiti postavbe "za splošni blagor Združenih držav."

Senat ima še neke dodatne pravice. Ustava namreč določa, da sme predsednik sklepati pogodbe z inozemskimi državami in imenovati nekatere važne vladne uradnike, vstevši člane svojega kabineta, le s posvetovanjem in privoljenjem senata. S tem daje ustava senatu dejansko pravico do sodelovanja v stvarih inozemske politike in imenovanja najvažnejših uradnikov. Senat tudi deluje kot visoko sodišče v obravnava proti visokim javnim uradnikom, celo proti predsedniku samemu, dočim reprezentativna zbornica preiskuje vse obtožbe slabega vedenja in odredi obtožnico (impeachment).

Take — na kratko rečeno — so funkcije kongresa, da ne omenimo pravico kongresa do izvolitve predsednika Združenih držav, ako nikak kandidat ne bi dobil večino elektoralnih glasov. V takem slučaju bi reprezentativna zbornica izvolila predsednika izmed treh kandidatov, ki so dobili največ elektoralnih glasov, dočim senati bi na isti način izvolil podpredsednika.

V tekni političnega razvoja se je prvotna važnost kongresa nekoliko zmanjšala, ker je ljudstvo vedno bolj gledalo na predsednika kot vir zakonodajne inicijative. In zares oblast predsednika je velikanska v tem, da more uporabljati svoj visoki vpliv na kongres za izvedbo potrebnih zakonov. Na drugi strani pa je vloga kongresa kot organa javnega mne-

Iz Jugoslavije.

SETON WATSON IN HRVATI

V Zagrebu se mudi sloviti angleški publicist Seton Watson ali Scotus Viator, kakor je njegovo pisateljsko ime. Znan je s njegove zasluge v borbi slovanskih narodov bivše habsburške monarhije proti nemškemu in madžarskemu terorju. Njegovo delovanje je tudi mnogo pripomoglo, da se je pri Angležih in Američanih vzbu- dilo razumevanje za osvobodilne težnje slovanskih narodov med svetovno vojno. "Hrvatski dnevniki", glasilo dr. Mačka, posveča blvanju Setona Watsona z Zagrebu svoj notranje-politični uvodnik, ki ga zaključuje z naslednjim odstavkom:

"Hrvatski narod ceni vse ono, kar je ta odlični publicist storil, da bi spoznal britansko javnost z nami. Izreka mu za to svoje priznanje. Priznati se tudi mora, da si je kljub oddaljenosti od naše domovine vedno prizadeval, da bi bil na pram Hrvatom pravičen in objektivni."

BOGATAŠ UMRL V BEDI

V Županji je izdihnil obrtnik Andrije Grujić, ki je bil na glasu največjega ondotnega bogataša. Dolga leta je kupčeval z žitom in drugim. Živel pa je čudnaško skromno. Vsak večer je štel denar, ki ga je potem skrbno skrival nekje pod streho. Preživljal se je

nja morda še večja, in vsaj v zmislu zakona je kongres še vedno edino zakonodajno telo Združenih držav.

V zadnjem kongresu, ki je bil 74. po ustanovitvi republike, je demokratična stranka prevladala v obeh zbornicah. V senatu je bilo 69 demokratov, 25 republikancev in 2 neodvisna in v "House" je bilo 322 demokratov, 103 republikancev in 10 neodvisnežev (progressives in farmer-laborites). Kako bo bodoči kongres sestavljen, bodo odločile letošnje volitve.

V kongres more biti izvoljen tudi tujeroden državljan. Dejanski je bilo v zadnjem kongresu več kot 20 zastopnikov, ki so se rodili v inozemstvu, in mnogo tujerodcev je izmed letošnjih kandidatov. Član reprezentativne zbornice je izvoljen za dobo dveh let, senator pa za dobo šestih let. Toliko člani senata, kakor člani druge zbornice kongresa dobivajo letno plačo od \$10,000.

največ s krompirjem in je zato tudi zbolel na želodcu. Za zdravnika ni maral izdati denarja. Po njegovi smrti zdaj sorodniki mrzlično iščejo skrito premoženje.

LEPI ZOBJE SO ZDRAVI ZOBJE

Piše Dr. John L. Rice, zdravstveni komisar mesta New York.

Kdor bi le sodel po oglaših v časopisih ali na radio, bi mislil, da treba rabiti le kako posebno vrsto paste ali prahu za zobe, ako hočeš imeti najlepše zobe na svetu. Očistiti zobe s krtačo je seveda jako potrebno, ali, ako hočeš, da zobje ostanejo zdravi, treba še mnogo več kot oglašene čistila. Ta so le za to, da zobje in usta ostanejo čista, ne morejo pa ozdraviti ali preprečiti posebne bolezni, ki so jim zobje in dlesne podvrženi.

Dobri zobje so mnogo bolj posledica pravilne in primerne prehrane, ki vsebuje mleko in listnato zelenjavo ter citrasto sadje povrh vse mogoče solne svetlobe — vse to spojeno z redno oskrbo s strani zobozdravnika. In oskrba zob mora začeti v rani mladosti; zato, ako imaš otroke v starosti 5 do 10 let, pojdi z njimi k zobozdravniku, ki more odkriti začetne hibe in jih popraviti, dokler je še čas.

Dejstvo je, da moderno zdravništvo daje oskrbo zobem že pred samim rojstvom s tem, da predpisuje primerno dieto za bodočo mater. Vsled tega se mnogo otrok rodi z zdravimi zobmi v dlesnah in bodo tudi na dalje imeli zdrave zobe ob primerni oskrbi in prehrani.

Ravno tako, kakor otroci potrebujejo jedi polne mineralnih soli in vitaminov za vzgradnjo močnih in zdravih kosti in zob, morajo tudi odrasli ljudje slediti isti pravila glede prehrane. Apno in fosfor sta bistveno potrebna za zdrave zobe, ali potrebujejo dodatno pomoč vitaminov C in D. Prav enostavno je preskrbovati telo s temi bistvenimi snovmi za zdrave zobe. Citrasto sadje (pomaranče, grapefruit, limone, itd.) zelenjave — zlasti paradiž — vsebujejo vitamin D, dočim mleko preskrbuje z apnom in fosforjem.

Držite zobe čiste, jedite primerne jedi, idite redno k zobozdravniku, pa ne boste imeli nikakih sitnosti s svojimi zobmi.

Peter Zgaga

ROKE PROCI
Najbolj priskutna mi je ženska, ki pravi: — Ves, Zgaga, moj stari ni vreden niti fajfe tobaka. Iz usmiljenja sem ga vzela. Smilil se mi je, ker se je, zapuščen od vseh ljudi, klatil po svetu. Jaz sem pa dobrega srca in zato sem ga vzela. No, zdaj mi pa vračuje. Zdaj mi je začel kazati roge.

Vesni sem skušal biti galanten in sem taki ženski iz ljubezni pritril: — Ja, saj je res. Samo to sem rekel, pozabil vse skupaj in šel svojo pot. Po par dneh me pa sreča njen mož, me grdo pogleda, me prime za gumb pri suknji in me začne hruliti: — Še enkrat, Zgaga, naj zvem kaj takega, pa bova drugače orala.

— Kaj pa, za božjo voljo! — se začudim.

— Moja babo kar pri miru pusti in je ni treba na cesti ustavljati.

Tedaj šele se mi začne jasni- ti.

— Saj me je vendar sama ustavila, — pravim, — in je začela tebe opravlja.

— Moja žena nikdar nikogar ne opravlja, najmanj pa mene, — mi zagrozi rojak in me krvavordeče pogleda. — Sram Te bodi. Baba si, ne pa mož. Na cesti si jo ustvil in ji rekel, da nisem vreden niti fajfe tobaka in da me je iz usmiljenja vzela, ker sem se klatil zapuščen po svetu. In pravil si ji, kako sem ji nelvarežen in kako ji kažem roge. Le merčaj, Zgaga, še enkrat naj se kaj takega zgodi, pa boš videl, kaj se pravi mešati mirno zakonsko življenje.

Tudi nasprotno se je že zgodilo. Dohitel sem rojaka, ki jo je brisal po Downtownu ko da bi ga devet vragov podilo.

— No, kam pa kam? — sem ga vprašal.

— V river, naravnost v river! — je odgovoril. — Saj ne morem več prenašati tega hudice babjega. Vsak požirek sproti mi pregodrnja, pa naj jem ali pijem. Če bi se ne bal aresta in sramote, bi jo že zdavnaj zadavil. Oh, da sem le mogel vzeti tako copernico! Kam sem vendar gledal?

Potolažil sem ga kot sem vedel in znal, po dveh ali treh dneh mi je pa njegova žena zastavila pot. Kar strepetal sem pred njo, tako je bila huda. Usta je odprla na stečaj, pa ji od samega razburjenja in šla beseda izpod rok. Dvakrat ali trikrat se ji je zaletelo, nato se ji je pa odprla zatvornica:

— Ti, Zgaga, kaj pa šunšaš mojega Johana?

— Tvojega Johana da šuntam?

— Seveda ga šunšaš. Še enkrat naj se zgodi kaj takega, pa boš videl, kaj sem jaz. Mar mi nisi rekel, da sem hudica v ženski podobi in da je najbolje, če v river skoči? Ali mi nisi rekel, da sem copernica in da je bil slep, ko me je vzel? Še tožila te bom, ker si mu svetoval, naj me zadavi. Kar zase glej, Zgaga, in zase skrbi, jaz in Johan sva že olrajt.

Vidite, dragi moji prijatelji, tako se suče svet. Zakonske ljudi je treba pustiti v miru kakor figo na cesti.

Če količkaj podrezaš, ne bo njima, ampak tebi bo udarilo v nos. Bodi slep in gluha, ko imaš z zakoncem opravka. In jekaj brzdaj, za božjo voljo, jeziki brzdaj. Ne reci tako in ne tako.

Žena in mož sta kakor dva sovražna si mehiška generala.

Če enega ozmerjaš in drugega pohvališ, bosta oba padla nate. In ko te bosta z združenimi mečmi prematila, bosta zopet drug drugemu skočila v la- se.

Preživite BOŽIČ V STARI DOMOVINI

Cunardova programa prireditelj tri izlete v staro domovino. Vsi trije izleti se bodo vršili v času, da bo slehernemu, ki se jih udeleži, mogoče preživeti božične praznike med svojci.

IZLETI SE VRŠE NA PARNIKIH:

QUEEN MARY

ki odpluje iz New Yorka:

dne 2. decembra ter 16. decembra

BERENGARIA

dne 9. decembra

Na prvem izletu bo spremljal izletnike MILAN EKRHOVIĆ, član newyorškega urada Cunard Line; na drugem ALFRED MARKUS, ki je istotako član newyorškega urada; na tretjem pa HENRY WEBER, član škotskega urada Cunard Line.

Za vse podrobnosti glede cen, potnih listov, povratnih dovoljenj itd., se obrnite na:

POTNIŠKI ODDELEK "GLAS NARODA"
316 WEST 15th STREET NEW YORK, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

VLADIMIR KOSMINSKI:

SONČNI ŽAREK

“Ali sta spet tukaj?” je vzkliknil vinski trgovec Stepanov, izpil naglo še kozarec vina in stisnil pesti, ki je z njimi zapretil beraškemu paru, ki se je pravkar ponižno izmuznil skozi vrata. Mali, debeli gospod je zavil oči v nebo in zatopotal z nogami. “Ta večna beračija,” se je hudoval. “Pred tremi dnevi sta bila tukaj! Ali mislite, da mi denar kar skozi dimnik frči v hišo? Nikar zmeraj ne prosjačita, dela si poiščita!”

Beraški par je potrpežljivo prenašal ploho hudih besed vinskega trgovca. Bog pomagaj, saj sta bila vajena takih prizorov. Vsa v cunjah in brez strehe sta izkoriščala sočutje premožnejših mestnih slojev in sosednjih vasi in marsikako noč sta morala prebiti zunaj pod “božjo streho.”

“Lepo prosim, gospod,” je zaihtela žena, “kako naj pa delava? Saj veste, da je moj ubogi Januš izgubil oči pri zadnji eksploziji v rudniku in da sem jaz, zadeta od kapi, nezmožna delati. Do teh nesreč sva od rane mladosti zunaj trdo in težko delala, a zdaj morava iztezati roke za miloščino. da ne umrjema od lakote. Da, če bi bilo kdaj konec najine siročine...”

Žena si je trudoma obrisala solze.

Stepanov je bil prav za prav dobrodušen gospod. Če je videl, da se kaka ženska joka, mu je šlo jako k srcu. A sramoval se je svoje mehkobe in je zadržano zabundal.

“No, no — saj poznamo take zgodbe! Nič ne rečem, brez dvoma sta bila oba delavna in pridna in nikoli se vama ne bi tako godilo, če... No, je že dobro, kar potolažita se, nikar ne obupajta...”

In že je segel v žep, privlekel denarnico, a se spet hudoval:

“Vrag naj vzame to prekleto revščino! Kar zmeraj: daj pa daj! Pa naj bo — za vaju! Tu je rubelj, magari — tri vama dam? Kaj? Da bi lahko dal še več? Res je, jako sem bogat. No, nata: pet rubljev! A zdaj pa — da se mi pobere ta! Kaj, kako, jedla še nista ničesar? Hej, ti,” je poklical pomočnika, “odreži jima kos klobase, ne malo, veliko daj! Zdaj pa, dosti za danes!” In gospod Stepanov je šel v svojo pisarno z obrazom, ki se mu je svetil, ko da je dosegel veliko zmago.

Marinka Bartovska je resnično povedala. Njen Januš je bil nekoč priden, štedljiv delavec. Ona je precej zaslužila s šiva-

njem. In ker sta se tako zelo rada imela, zakaj bi se naj ne bi bila vzela. Mlada sta bila še: njemu je bilo dva in dvajset, njej pa osemnajst let. A je pravkar ponižno izmuznil skozi vrata. Mali, debeli gospod je zavil oči v nebo in zatopotal z nogami. “Ta večna beračija,” se je hudoval. “Pred tremi dnevi sta bila tukaj! Ali mislite, da mi denar kar skozi dimnik frči v hišo? Nikar zmeraj ne prosjačita, dela si poiščita!”

Januš je bil krepak in močan, ona urna, spretna, čedna, štedljiva.

Poročila sta se. A ni minilo še leto dni, ko se je pripetila nesreča: v rudniku so se vneli plini, sledila je strahovita eksplozija, mnogo udarjev je podsulo, vse je zgorelo, vse se je sesulo.

Marinka je delala zdaj za tri, la je preživljala oba. Naprej in naprej je šivala, komaj se je spoldne za hip odpohila.

Pa je tudi njo zadela nesreča. Ko je šla k vodnjaku po vode, ji je spodrsnilo na ledenih tleh. Ponoči je bilo in vse noč je prebila zunaj na mrazu. Zdravnik je dognal, da jo je kap zadela. Zdaj oba nista mogla delati. Oba mlada, konaj leto poročena, a on je bil slep, ona ohromela.

“Se sreča,” je menil Januš nekoč, “da nimava otrok... le kaj bi zdaj z otroki!”

Marinka ni ničesar odgovorila. Toda srce, njeno nežno, mehko, žensko srce se je krčevito zganilo. Nič otrok! Beračica se je sklonila v svoji bedni postelji in je prejojala vso noč.

Slepec in hroma žena sta skrbno stopicala vzdolž ceste, kjer je bila trgovina gospoda Stepanova.

“Pet rubljev pa še kos klobase,” je dejala žena, “to je za naju kar bogastvo. Gospod Stepanov je res dober človek.”

“Res,” ji je slepec pritrdil, “saj vsako noč molimo zanj.” Šla sta dalje in se bližala podrti kajži, kjer sta navadno prenočevala.

Pravkar sta preudarjala, kaj bi počela s tem denarjem, ko se je Januš hipoma sredi ceste ustavil.

“Marinka, ali slišiš?” je zašepetal.

“Kaj naj pa slišim, odkod pa?” se je žena začudila.

“Zlelo se mi je, kakor bi tamle od desne slišal klicanje drobnega glaska,” je slepec povedal. “Viš, že spet! O, če bi mogel videti, pa bi brž stekel tjakaj...”

“Mirno stoj tu ob drevesu,” ga je žena pomirila, “bom sama stekla tja in videla...”

Mož je nepremično čakal tik drevesa in napenjal ušesa. Tedaj je zaslišal krik groze in krik veselja. V duhu je videl, žena mu gre čez polje, dospe do drevja in zakriči: zakriči od

strahu in veselja. Pred njo sedi, otrok, fantek petih let.

“Kaj delaš fantek?” ga je Marinka v začudenju vprašala. “Ne vem,” je jokaje odvrnil otrok.

“Kje imaš starše?” je vprašala dalje Marinka.

“Ah,” je tožil mali, “oče in mama sta šla, daleč, daleč. Mama se je jokala, oče pa je rekel: “Nič ne pomaga, ni druge rečitve: otroka morava pustiti tukaj!”

“Kaj pa so tvoji starši?”

“O, moj oče je bil krasen; obleka se mu je svetila ko zlato; gosli je igral in v galop je šel na belcu. Mama je hodila visoko, visoko po vasi. Imeli smo veliko voz in šotor. Pred večerajšnjim je pa vse zgorelo in tako sta me oče in mati zapustila... Vzemni me, lepo te prosim, tako me je strah.”

Marinka je prišla otroka za roko in ga odvedla k svojemumu, možu, ki je bil vse slišal. “Seveda,” je dejal, “a kaj naj zdaj z otrokom? Seveda bi bila dolžnost krščanskega človeka, da bi...” sredi stavka se je prekinil.

“Kajpa,” mu je pritrdila žena, “dolžnost. Saj ne moreva pustiti otroka zunaj na samem...”

“Toda,” je odvrnil slepec, “revna sva pa dosti. Sama se komaj preživljava...”

“Ne skrb!” mu je žena segla v besedo.

“Bogata sva. Na gospoda Stepanova pomisli, kaj nama je dal!”

“Prav; a jutri oddava otroka v najdenišnico.”

Marinka pa drugi dan ni nič iz besediromenila najdenišnice. Tudi njen mož se je skrbno izogibal sleherni besedi o njej, še veselilo ga je, ko je tudi Marinka molčala. Nato so minevali dnevi, tedni, otrok je ostal pri njima in ju imenoval oče in mati. Nobeden od njiju se ni maral ločiti od otroka; oba sta ga ljubila in si delila miloščino z njim.

Nekega jesenskega večera je robantil gospod Stepanov na pragu bedne kolibe. Besno je odprl trhlja vrata in zavpil:

“Kaj za vraga pa počenjate? Še sama se nimata s čim preživljati, pa si nakopljeta še otroka na vrati! Delo imam za vaju, zaslužek. Za mojo trgovino bosta pletla košarice za sadje; toliko si bosta zaslužila, da vama ne bo treba beračiti. A povejta mi vendar, kaj mislita s tem fantom!”

“Ljubi gospod Stepanov,” je skušala Marinka pomiriti razburjenega trgovca, “saj si lahko mislite, kaj pomeni za ta-

ke zapuščene ljudi, kakršna sva midva, da posije sončni žarek, prava pravcata sreča.”

“Trparije, same trparije,” je zabundal Stepanov. “Revežem ni treba sprejemati otrok pod streho; pa če jih, naj jih tudi sami preživljajo! — Za vajino delo vama bom plačeval dvojni zaslužek, da ne bo fantek stradal,” in debeli gospod je pobožal fantka po svetlih lasih. Rad je imel otroke, ker jih je tudi sam imel.

Dvajset let nato... Ondi, kjer je stala bedna koliba, je bila zdaj bela, prijazna hiša z vrtičem krog in krog. Marinka je vedro gospodinjala, njen slepi Januš je sedel pred hišo. Brez skrbi sta živela, zakaj njun sin... Da, Marinka je imela prav: otrok jima je bil in je ostal žarek sonca.

Spočetka je bilo kajpa hudo, čeprav jima je dal gospod Stepanov s košaricami dosti za služka. Večkrat je prišel v hišico in nikoli ne praznih rok. Najrajši bi bil vzel fantka k sebi v svoj dom, a Marinka ni izpustila iz svojih rok sončnega žarka.

Otrok je obilo poplačal ljubezen obeh beračev. Pridno se je učil pri Stepanovih in postal potruden mladega gospodarja, Stepanovega sina. Celo družabnik velike trgovine je postal bivši najdenček.

Vsako nedeljo je krepki mladenič obiskoval svojga rednika. “Sončni žarek prihaja,” je dejala tedaj Marinka. In slepec je pritisnil glavo mladega moža na svoje prsi in ga je tipaje “gledal” in z dušo videl svoj sončni žarek, svojo srečo.

LEGAR V OKOLICI ČAKOVCA

V občini Mala Subotica pri Čakovcu je nastala epidemija legarja. Bolezen se je naglo širila, ker kmetje zadeve niso hoteli prijaviti oblastem, boječ se kontumaca. Šele, ko je bilo več smrtnih primerov so oblasti zvedele za širjenje te nevarne bolezni ter so odredile potrebne ukrepe, s katerimi se je epidemija omejila in zatrla. Umrlo je na legarju 7 oseb, veliko število obolenih pa se zdravi v bolnišnici.

PRAVLJČNA SREČA

Skoraj bi lahko rekli, da je na svetu še pravljčna sreča, da vile še obdarujejo siromake. Študent G. Lacosa v Rimu je bil deležen take sreče, ko mu je nepričakovano naklonila 3 milijone lir. V vatikanski knjižnici mu je prišla v roke knjiga filozofa Emila Fabriera de Revisa, ki je sam podaril pred 150 leti svojo delo knjižnici. Od takrat ni knjige nihče odprl. Čim jo je Lacosa odprl, je padel iz nje listek, na katerem je bilo napisano: “Kdor najde talistek naj gre na zapuščinsko sodišče v Rimu in si da predložiti akte L. 1. č. 162.” Študent je odšel na sodišče, kjer so mu pokazali akte, iz katerih je ves presenečen zvedel, da je podedoval tri milijone lir.

Naročite se na “Glas Naroda” največji slovenski tiskovni in izdajski list.

“GLAS NARODA”

posiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V daljino lista ne pošiljamo.

L. Ganghofer: Grad Hubertus :: Roman ::

46

Pol ure nato ga je poklical Schipper k večerji. Stopil je pač v kuhinjo, a namesto, da bi sedel k ponvi, kolikor je še pustil v njej grof Ege jedi, je zlezal po lestvi na podstrešje.

Schipper se je namuznil in menil po narodu: nem: “Kdor se upira sledi, si škodi pri jedi!” Ko je izpraznil ponev, je začel s posebno skrbjo mazati grofove gorske čevlje. Tedaj se je prikazal njegov gospod med vrati.

“Ti, zdi se mi, da ima Jelenko vroč smrček.”

V Schipperjevem obrazu se je veselo utrnilo, ko je čul, da govori grof tako po domače — jasen znak, da so se najtemnejši oblaki na vihar nem nebu njegovega gospoda začeli redčiti. — Urno je skočil v izbo in začel na postelji ležčega psa natančno preiskovati.

“Gospod grof, ničesar se vam ni treba bati! Jelenku ni sile. Saj res tudi ni, da bi moral se ubogi psiček od te preklete zadeve dobiti svoj del. In ker že ravno govoriva o tem, gospod grof, moram že reči —

“Jezik za zob!” mu je odrezal grof Ege besedo. “Rogovi so tu, hvala, Bogu! Toda stvar se mi je ves dan pletla po glavi. Čisto nemo goče je, da bi tuj človek odbil kozlu rogove. In če ni bil tujec, je bil eden od vaju dveh. Toda kateri? France je pošena butica, ne morem mu kaj takega prisojati. Če torej ni bil France, si moral biti ti!”

Užaljen je položil Schipper obe roki na svoje pravično srce. “Toda gospod grof —

“Molči, ti pravim. Falot si, kar te je! Toda čeraj sem odšel takoj za teboj. In danes ponoči tudi nisi mogel vstati! Če si torej ti svetnik, je falot spet oni drugi. Ne spoznam se več. In če hočem napeti ostre strune, moram pogna ti oba vaju k vragu. Kaj imam od tega? France je lovec, kakršnega ne najdem na daleč in široko nobenega več. In kakor ti, mi ni mazal čevljev še nihče, tako zvito kot ti, ne zna ukreniti nihče, če je lov na ljubo treba kaj prikriti. Kaj mi torej preostaja, kakor da zamižim? Toda eno si zapomni, Schipper: Prvi od vaju dveh, ki me razjezi — bo letel! Brez usmiljenja in prizanašanja!” Grof Ege se je prijel za svoje desno bedro.

Schipper je bil tak ko mučenec, ki stoji v areni in mirnovdano čaka na leva. “Tako se

seyeda ne morem več braniti. Ne ostane mi drugega, ko da vršim svoje delo in dolžnost, in čakam na uro, ko bo gospod sprevidel —

“Nehaj s tem gobezdanjem!” je zarenčal grof Ege; nakremžil se je in dvignil nogo na stol. “Moj Bog! Moj Bog!”

“Ali vas spet boli? Schipper se je cedit od skrbi. “Lezate takoj v posteljo!” Z obema rokama je slekel jopič svojemu gospodu, “Jutri morate biti spet krepko na nogah. Jutri hoste ustrelili tri, štiri kozle in še kak par postavnih jelenov!”

“Ali meniš?”

“Seveda! Za to bom že poskrbel. A zdaj takoj v posteljo!”

Grof Ege se je dal odvesti k žimnici in je stopal tako previdno na bolno nogo, kakor bi hodil po samih šivankah. “Hudiča! To vendar za božjo voljo ne bo ostalo! A nič ne de, lova zaradi tega ne bom opustil. Ako me ne bodo več nosile noge, se dam zanesti tja na lov. Dokler mi nese oko, ni še nič izgubljenega!”

Schipper je slačil svojega gospoda in pri tem nežno klepetal vsevprek. “Takoj, zdaj potrpite nekaj minut, takoj se vrnem s Francevim žganjem in toplimi rjuhami.” Skočil je v kuhinjo.

Ko je čez nekaj časa prišel s svojim zdravljenjem in držal golo nogo svojega gospoda v rokah, se je grof Ege mežikajoč ozrl vanj.

“Schipper! Jaz dosti prenesem. Povej mi odkrito: Ali si ti odbil kozlu rogove?”

Ne da bi nehal otirati, se je Schipper začel smejeti. “Zdaj pa nehaite! Takega šaljivca, kot vas, ni moj živ dan na vsem svetu nikjer več!” Grof Ege je molčal.

Nad njima je zaskripal strop. Tam zgoraj se je na senu premetaval France z ene strani na drugo, skrb mu ni dala spati.

11. POGLAVJE

Že dva dni je Forbeck z gorečo vnetjem delal od prvega svita in dokler se ni zmračilo. Tretji večer je zasnova velike slike z mnogimi liki porisbi in barvi že toliko napredovala, da je Tasilu, ki se je mimogrede oglašil pri prijatelju, gledal z občudovanjem delo teh dveh dni. “Kakršno je platno, bi sodli na tri tedne marljivega dela. In kako že to govori!”

DALJE PRIDE

ZNAMENITI ROMANI KARLA MAYA

Kdo bi ne hotel spoznati “Vinetova”, idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v “Padišahovi senci” pri “Oboževalcih Ognja”, “Ob Vardarju”; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju “Rihju in njegovi poslednji poti”?

TO SO ZANIMIVI IN DO SKRAJNOSTI NAPETI ROMANI! !

IZ BAGDADA V STAMBUL

4 knjige, s slikami, 627 strani
Vezbina: Smrt Mohamed Emira; Karavana smrti; Na begu v Gorop; Družba En Na
Cena1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM

4 knjige, 596 strani, s slikami
Vezbina: Jezero smrti; Moj roman ob Nilu; Kako sem v Mekko romal; Pri Šamash; Med Jesli
Cena1.50

PO DIVJEM KURDISTANU

4 knjige, 594 strani, s slikami
Vezbina: Amadija; Beg iz ječe; Krona sveta; Med dyema ognjema
Cena1.50

PO DEŽELI ŠKIPETARJEV

4 knjige, s slikami, 572 strani
Vezbina: Brata Aladžija; Koča v soteski; Miridit; Ob Vardarju
Cena1.50

SATAN IN ISKARIOT

12 knjig, s slikami, 1704 strani
Vezbina: Izraelci; Yuma šetar; Na sledu; Nevarnosti pasproti; Abnaden; V treh delih sveta;
Cena1.50

Naročite jih lahko pri:

KNJIGARNI “Glas Naroda”

216 West 18th Street

New York, N. Y.

VOJAŠKA PARADA V NUERENBERGU

Ko se je vrnil v tem zgodovinskem nemškemu mestu četrti kongres narodno socialistične stranke, je paradiralo po ulicah več tisoč nemških vojakov v vojni opremlj.

Pot=navzgor=

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

Gita je tresočimi rokami prižgala svetilko. Bila je majhna, priprosta petrolejka s pisanim in širokim mlečnatim steklom. Le neznatno je razsvetljevala majhno sobo, ki je bila njeno stanovanje; v njej je spala in delala.

Medla svetloba je padala v kot, kjer je stala skromna postelja s čistim, belim pregrinjalom. Iz za mize je gledal od starosti slab divan, čegar sedež je bil pogrnjen s pisanim pregrinjalom.

Poleg omare za obleko v kotu pri oknu je stala toaletna miza: pogrnjen zabo. Umivalnik in nekaj pletenih stolov je izpolnjevalo pohištvo. Pa navzlic temu je bilo vse čisto in snažno. Na edinem oknu so viseli beli, četudi že zakrpani zastori; in miza, na kateri je stala svetilka, je bila pogrnjena s snažnim prtom.

Gitine oči se kot v sanjah ozirajo po priprosti sobi. Bile so velike, svetle dekliske oči z zlatim sijajem. Gledale so iz nenavadno nemirnega obraza, kot dve zvezdi.

Dolgo stoji Gita Stangr nepremično in upira svoj žareči pogled v praznoto. Sanjav nasme se plazi okoli ustnic.

Nekaj mehkega, sladkega, skrivostnega je okoli teh ust, ki so malo odprta, kot bi hotela žejno vsrkavati življenje. Slednji se p redami iz sanj. Sname klobuk in ga skrbno položi v omaro. Nato pa smeje stopi pred zrcalo nad umivalnikom. Z obema rokama gladi tesno počesane lase, ki niso kazali svoje obilnosti ter se skrbno opazuje. Drugače se je samo naglo pogledala v zrcalo. Danes pa se skrbno ogleduje. Svetilka je tako slaba, da je videla sama sebe v ogledalu samo v senci. In to ji danes ne zadostuje. Vzame svetilko in si posveti obraz. Ostro opazuje njegove poteze in lahen nasme se zaziblje okoli ustnic.

Lepa nisi, Gita, nimaš grškega nosu in ne klasičnih potez. Popolnoma slovanski tip; to izdajajo široke lične kosti in nizko čelo. Toda to čelo je še gladko in belo navzlic častitljivi starosti petindvajsetih let. Izginila ti je celo nejevoljna guba, ki ti jo je zarzala jeza nad sitnostjo šolske oblasti. Brada in lica so ti mehka in okrogla — sicer nekoliko blede; toda danes — o, danes vsa v cvetju. Kajti danes valovi za tvojimi lici vroče, nemirno, smehljajoče življenje in ti kri hitreje teče po žilah. In oči; kako so danes svetle tvoje rjave oči! Ali ni, kot bi kdo odgrnil izpred tvojega obraza siv, umazan zastor? In usta — dovoli pogledati, kako izgledajo tvoja usta?

Skoro pobožno opazuje rdeča, lepo zavita usta. Zde se ji precej izpremenjena. Izginile so trde, trudne poteze (ki so drugače vlekli kotiček ustnic). Njene oči zadovoljno počivajo na svežih, življenja žejnih ustnicah, ki so se čudežno predručile ter so dale dekliskemu obrazu popolnoma drugačen izraz.

Vroča rdečica se razlije preko njenega obraza. Naglo postavi svetilko na mizo in stopi k oknu. Samo majhen pas neba je bilo videti, kajti dvorišče so obdajali tesni in visoki zidovi. Toda njen hvaležni, upanja polni pogled vidi celo futo lesketajočih se zvezd. Kot v molitvi stisne roke.

Tako stoji v sebi zatopljen, dokler se ne odpro vrata. "Ali ne greš jest, Gita?" vpraša tanek, visok ženski glas.

Na pragu stoji majhna, mična oseba kakih petdesetih let. Siva obleka odeva njeno suho postavo. Pod brado je na ovratniku pritrjena velika, temno rdeča pentlja. S to pentljo je v soglasju kratek predpasnik in s ponarejenimi kamni okrašen glavnik v tenkih, sivih laseh. To je gospodična Julija Škraba, Gitiina gospodinja in krušna mati, pri kateri je mlada učiteljica po smrti svoje matere dobila ljubeznivo zavetje.

Gita je s svojo bolešno materjo, ki je bila uradnikova vdova, stanovala v isti hiši z gospodično Škrabovo. Gita je napravila izpit za učiteljico in je čakala na službo, ko ji je umrla mati. Prišla bi v veliko stisko, ko bi se za njo ne zavzela gospodična Škraba. Z iskrenostjo ljubezni potrebnega in zapuščenega ženskega srca je stara samica vzela siroto v svoje varstvo. Gito je vzela k sebi in delila z njo svoje skromne dohodke, dokler ne dobi kot učiteljica kake službe. Odločno je za ta čas odklonila plačilo, četudi je Gita po materi dobila okoli osemsto mark. Škrabova je zahtevala, da Gita ves denar vloži v hranilnico. Že šest let je Gita stanovala pri stari samici. Odkar pa je bila Gita nameščena kot učiteljica, je plačevala stanovanje in hrano. Zato je dobila sama svojo sobo, v kateri je do tedaj stanovala neka druga stanovalka. Dokler pa ni mogla plačevati stanovanja, je spala v sobi skupno s Škrabovo.

Poleg Gite je imela gospodična Škraba še dve stanovalki in vsaka je imela priprosto sobo.

Gospodična Škraba je kot učiteljica hči prejemale letno petdeset mark pokojnine. In to so bili poleg najemnine, ki so jo ji plačevale stanovalka, edini dohodki. Toda znala je izhajati in odkar je imela pri sebi Gito in je občutila nekoliko maternih občutkov, je bila zelo vesela svojega življenja.

Nikdo ni zaželel roke Julije Škrabove. Brez vsake lepote, kakor je danes, je bila celo svoje življenje. Njenega dobrega, ljubeznivega srca ni nikdo odkril. Navzlic temu pa je tudi njeno življenje skrivalo nekaj pesniških spominov. Še kot mlado dekle je imela posebno veselje do pisanih stvari in ni opazila, da so jo zaradi tega radi potegnili. Nek lep mladenci, kateremu je bila skrivaj zelo naklonjena, ji je rekel nekega dne:

"Ej, gospodična Škraba, kako krasno rdečo pentljo imate. Njen odsev leži na vašem obrazu kot dih jutranje zarje."

To je bila samo šala; toda gospodična Škraba je te besede ohranila kot dragocen zaklad v svojih prsih in od onega dne je vedno nosila rdečo pentljo. Od tega je ni mogel nikdo odvrtiti, četudi je mladenič kmalu nato izginil iz njenega obzorja in ga ni nikdar več videla.

Gita je bila stari gospodični iz hvaležnosti zelo vdana in je bila vesela, da je v njej našla dušo, ki ji je bila v ljubezni naklonjena. Sama je bila na svetu, prepuščena sama sebi. Učiteljica je postala samo iz potrebe. Njen poklic ji je prinesel le malo zadovoljstva, četudi je imela otroke zelo rada — in mogoče ravno zaradi tega.

(Dalje prihajajo.)

Lucky za Vas

—Je Lahka Kaja!

VPRASAJTE ONE, ČIJIH GLASOV SO NJIH BOGASTVO!

Le glejte, kako pogosto boste našli Luckies, lahko kaja, na toaletnih mizicah zvezdnici Oni, ki se zaneajo na svoj glas, so se naučili, da se lahko zaneajo na Luckies. Nocoj sledite zvezdnicam k lahki kaji — k Luckyl

...za čisto grlo—čisti glas!

Tudi vi — kakor zvezdnice za odrom, ki se morajo zanašati na svoje glasove — boste spoznali dobrodošlo zaščito grla v lahki kaji — Lucky Strike! Kajti za vsakega moškega je čisto, udobno grlo zelo velikega pomena. In za vsako žensko je dražest čistega, milega glasu res nekaj dragocenega. Zato pa tudi za moške in ženske lahka kaja tako dobi pomeni. Edinole lahka kaja — Lucky — jim nudi zaščito slavnega "Toasting" procesa. In so Luckies — lahka kaja — napravljene iz najdražjih srednjih listov tobačne rastline — ki povsem odgovarjajo njihovi želji za bogatost resnično finega tobaka!

★★ ZADNJA NOVICA! ★★

"Sweepstakes" Klubi Ustanovljeni

Po vsej deželi nam skupine navdušenih ljubiteljev pripravljajo, da ustanovljajo klube za udeležbo Vaše Lucky Strike "Sweepstakes". Skupina 43 članov v Okmulgee, Oklahoma, piše kakor sledi:

"Mi smo z veliko skrbjo izbirali pesmi, ki so nam ugajale in ne.

Sedaj pa dežujejo na nas cigarete. POZDRAVLJENE LUCKY STRIKE!"

Ali imate vi veselje, ki so ga drugi delovali od te velike narodne cigaretnice igre? Ali ste dobili naše okusne Lucky Strikes? Godba je v zraku. Naravnajte na "Your Hit Parade" — ob srečo in sobotah večer. Poslušajte, sodelite in primerjajte melodije — potem poskusite Vaše Lucky Strike "Sweepstakes".

In če ne kadite Luckies, kupite danes zavojček in jih tudi poskusite. Mogoče ste nekaj pogrešali. Cenili boste prednosti Luckies — Lahke Kaje bogatega, zrelega dela tobaka.

Luckies

— lahka kaja

BOGATEGA, ZRELEGA DELA TOBAKA — "IT'S TOASTED"

LJUBOSUMNOST MED ČASTNIKI

Pred nekoli meseci se je odigrala v rumunski Moldaviji krvava drama. Ljubosumnosti. Nadporočnik Konstantin Diaconescu je streljal na svojo ženo Iveto in svojega predstojnika, majorja Bruma-Georgiesca. Strela so ga zadeli ženo v trebuh, majorja v pljuča. Diaconescu sam se je ranil v roko.

Po atentatu se je javil svojemu poveljstvu, žrtvi pa so spravili v bolnišnico, kjer sta okrevali. Te dni se je pred vojnim sodiščem v Brašovi vršila razprava. Diaconescu je izpovedal, da se je l. 1925 poročil in je imel v zakonu hčerko, ki je stara danes devet let.

Večkrat so mu namigavali, da mu žena ni zvesta. V letošnjem maju se je vrnil nekega večera domov z zemljišča, kjer je nadziral gradnjo nove hiše za ženo. Na njegovo presenečenje mu je žena odprla šele po 20 minutah. Opazil je, da je le površno oblečena. Naslednje ga dne je prejel anonimno pismo, da je bil prejšnji večer neke moški pobegnil skozi zadnje okno hiše.

Tedaj je začel sumiti o zvestobi svoje žene. Nekega dne je dejal, da gre spet nadzirat gradnjo, v resnici pa se je skrila, da bi opazoval ženo. V resnici jo je zasačil kmalu v rokah majorja Bruma-Georgiesca. Priče so izpovedale, da je imela žena z njim že dalje časa razmerje. Diaconescu je stopil k majorju in ga pozval na odgovor. Major mu je namesto opravičbe dal zaščitno. Tedaj je v nadporočniku vzkripelo in

potegnil je samokres. Vojaški sodniki so stvar preiskovali, dalje in ugotovili, da je bil major uničil že več zakonov svojih tovarišev. Nadporočnika so obsodili zaradi tega samo na 3 mesece ječe.

FOTOGRAFIJA IZDALA VLOMILCA

Ob koncu junija je bil izvršen vlom v stanovanje vdove avstrijskega feldmaršala von Jakobsa v Linzu. Storilec je odnesel razno obleko, dragulje in hranilno knjižico za 4000 šilingov. Sum je padel na nekoga Jakoba Tasotta iz Guštanta. Storilec sam je z Dunaja poslal okradenki po pošti zastavne listke izmaknjenih stvari in jo prosil, naj bi stvari ne ovičala policiji. Da mora biti tat na Dunaju, je bilo razvidno tudi iz tega, da je dobila policija v roke razglednico, ki je Tasotta predstavljala na obisku v Schoenbrunskem vrtu. Pozneje je zvedela, da nastopa mož tudi pod krivim imenom Avgusta Pucha. Na tej podlagi ga je začela iskati in ga je res zasačila v nekem hotelu 8. okraja. Pri zasliševanju se je izkazalo, da je bil vlomilec ljubček domače služkinje. Ko je bila gospodinja z doma, je fant obiskal dekle ter ukradel dva plašča, dragulje in vložno knjižico. Dragulje in obleko je izročil nekemu postreščku, da jih je nesel v zastavljanico.

MERILO LJUBEZNI

Sedaj naj bi celo jakost ču stev računali s stroji. Prof. Marinescu, specialist za živčne bolezni v Bukarešti, je izumil pripravo, ki navaja baje točno stopinjo naklonjenosti neke osebe do druge osebe. Poskusnim osebam je prof. Marinescu polagal na roke dve svinčeni plošči, ki sta bili zvezani z galvanometrom. Nato je čital seznam imen in čim je izgovoril ime kakšne osebe, ki jo je poskusna oseba ljubila, se je začela igla galvanometra gibati. Čim globlja naklonjenost, tem živahnejši so nihaji igle, tako pravi vsaj prof. Marinescu, ki še dodaja, da ta priprava nikoli ne laže.

TURŠKI KAVIAR PRIHAJA.

Iz Carigrada poročajo, da je turška vlada angažirala v sovjetski Rusiji specialista za izkoriščanje kaviara, ki bo organiziral turški ribolov na jese ob izlivih nekaterih črnomorskih rek, prvo turško tovarno za izdelavo kaviara, izvoz turškega kaviara itd.

POZOR NAROČNIKI!

Pazite na številke poleg naslovov, ki vam jasno govorijo, kdaj imate plačano naročnino. Obnovite jo, da nam ne bo treba pošiljati opominov. Z redno obnovitvijo prihranite nam delo in stroške, sebi pa zagotovite redno dostavljanje lista. Resno Vas prosimo, da opozorilo števeste to opozorilo!

Uprava "Glas Naroda"

Na parnikih, ki se debelo tiskani, se vrše v domovino izleti pod vodstvom izkušenega spremljevalca.

14. oktobra:	Normandie v Havre
15. oktobra:	Aquitania v Cherbourg
16. oktobra:	Saturnia v Trst
17. oktobra:	Europa v Bremen
18. oktobra:	Roma v Genoa
19. oktobra:	Queen Mary v Cherbourg
20. oktobra:	Washington v Havre
21. oktobra:	Rex v Genoa
22. oktobra:	Lafayette v Havre
23. oktobra:	Bremen v Bremen
24. oktobra:	Aquitania v Cherbourg
25. oktobra:	Ile de France v Havre
26. oktobra:	Vulcania v Trst
27. oktobra:	Queen Mary v Cherbourg
28. oktobra:	Europa v Bremen

7. novembra:	Champlain v Havre
8. novembra:	Conte di Savoia v Genoa
9. novembra:	Aquitania v Cherbourg
10. novembra:	Normandie v Havre
11. novembra:	Rex v Genoa
12. novembra:	Queen Mary v Cherbourg
13. novembra:	Saturnia v Trst
14. novembra:	Normandie v Havre
15. novembra:	Berengaria v Cherbourg
16. novembra:	Conte di Savoia v Genoa
17. novembra:	Queen Mary v Cherbourg
18. novembra:	Champlain v Havre
19. novembra:	Europa v Bremen
20. novembra:	Vulcania v Trst
21. novembra:	Normandie v Havre
22. novembra:	Berengaria v Cherbourg
23. novembra:	Rex v Genoa
24. novembra:	Bremen v Bremen
25. novembra:	Queen Mary v Cherbourg
26. novembra:	Normandie v Havre

2. decembra:	Queen Mary v Cherbourg
3. decembra:	Champlain v Havre
4. decembra:	Europa v Bremen
5. decembra:	Vulcania v Trst
6. decembra:	Normandie v Havre
7. decembra:	Berengaria v Cherbourg
8. decembra:	Rex v Genoa
9. decembra:	Bremen v Bremen
10. decembra:	Queen Mary v Cherbourg
11. decembra:	Normandie v Havre

PIšite nam za cene vožnih listov, rezervacijo kabin in pojasnila za potovanja.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)
216 W. 18th St., New York